

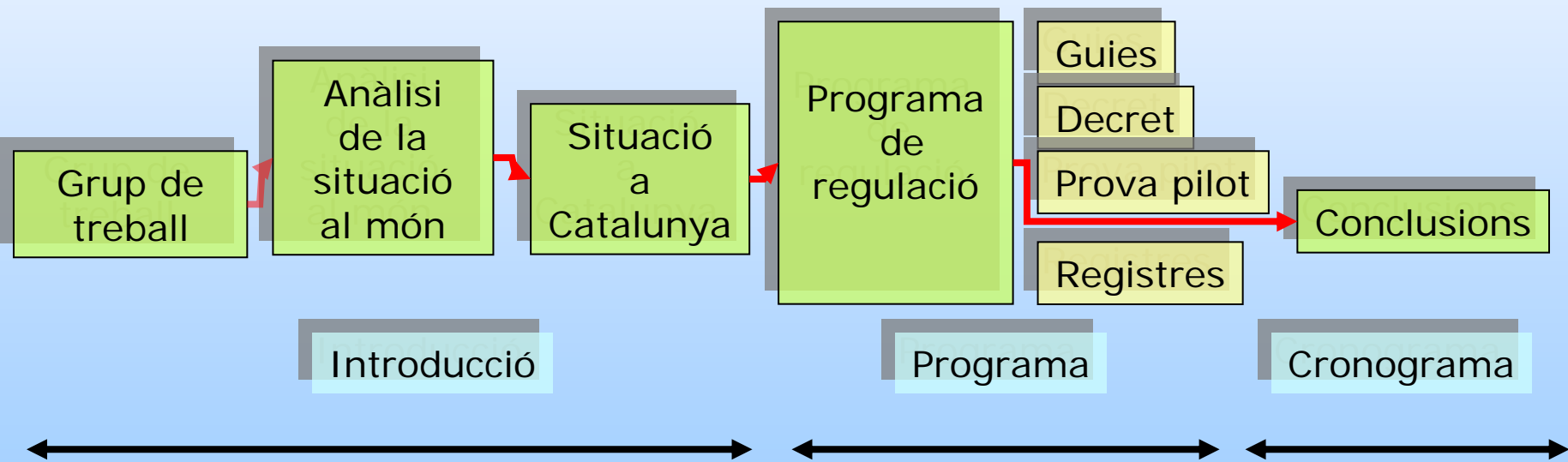
Regulació de les teràpies naturals a Catalunya

Presentació pública del Decret pel qual es regulen les condicions per a l'exercici de determinades teràpies naturals

18 de març de 2006

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Esquema de presentació

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Freqüència d'utilització al món (1/3)

País	Es van visitar al darrer any	Van utilitzar algun tractament	
Regne Unit	10,5%	33%	algun cop
Austràlia	20%	46%	darrer any
EUA	11%	34%	darrer any
Bèlgica	24%	66-75%	algun cop
França	-----	49%	algun cop
Holanda	6-7%	18%	algun cop
Alemanya	5-12%	20-30%	algun cop
Itàlia	29,5%	-----	

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Freqüència d'utilització al món (2/3)

- Entre un 7 i un 30% de la població d'aquests països ha visitat algun pràctic en el darrer any (2003)
- Entre el 20 i el 75% ho havia fet en alguna ocasió a la seva vida

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Freqüència d'utilització al món. Espanya (3/3)

- Segons dades del Ministeri d'Hisenda, diàriament, es porten a terme 300.000 consultes per part de personal no mèdic que treballa sota l'epígraf de professions parasanitàries.
- Segons l'estudi del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, el 67% dels pacients "crònics" utilitzen teràpies naturals

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Factors relacionats amb l'ús

1. Nivell d'educació o econòmic més alt
2. Estat de salut pitjor:
 - Un 63% de pacients adults amb càncer utilitzen una mitjana de 2 teràpies per pacient
 - Un 42% de nens amb càncer
 - Un 22,4% de les dones angleses amb càncer de pit i fins a un 72% de les californianes
 - Pacients somatitzadors
3. Por als efectes secundaris de la medicina convencional
4. Percepció subjectiva d'eficàcia de les teràpies naturals (sense evidència clínica)

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Regulació al món (1/4)

- Sistemes a Europa:
 - Exclusivistes (França i Bèlgica)
 - Tolerants (Alemanya, Irlanda i Regne Unit)
 - Híbrids (Holanda i Dinamarca)
- En molts països es discuteix la combinació de pràctiques

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Regulació al món (2/4)

Diferents sistemes regulatoris impossibiliten la lliure circulació dels pràctics en teràpies naturals dins de la Comunitat Europea:

- A l'informe del Parlament, Paul Lannoye (25/2/1994) es plantejava la necessitat d'una regulació unificada i l'actitud permissiva amb la pràctica d'aquestes teràpies realitzades per pràctics
- La Resolució Collins, de 29 de maig de 1997, planteja a la Comissió Europea els punts següents:
 - Compromís amb un procés de reconeixement de les teràpies naturals
 - Estudi exhaustiu sobre la innocuïtat, eficàcia i àmbit d'aplicació, i el caràcter complementari o alternatiu de cada teràpia no convencional
 - Afavorir el desenvolupament de programes de recerca en l'àmbit de les teràpies naturals.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Regulació al món (3/4)

- No hi ha una norma internacional única i l'OMS, en un recent informe (juny de 2004), recolza l'ús de les teràpies naturals, sempre que representin un benefici per al pacient i tinguin un risc mínim per a la salut, constatant les evidències empíriques sobre la utilitat de determinades tècniques o productes tradicionals.
- L'OMS, per tal d'evitar l'increment de reaccions adverses -secundàries al tractament prescrit-, recomana la seva regulació i control.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Regulació al món (4/4)

Objecte d'anàlisi de diferents agències d'avaluació tecnològiques:

- Sueca: estudia les millors teràpies per al tractament del dolor d'esquena i del coll, incorporant-hi algunes de les conegudes com a alternatives
- Holandesa: estudia la utilitat de les teràpies alternatives
- L'Agència d'Avaluació de Tecnologies Sanitàries de l'Institut de Salut Carlos III estudia la descripció general de les medicines alternatives
- L'Agència d'Avaluació de Tecnologies Sanitàries d'Andalusia ha realitzat un informe sobre l'eficàcia de l'acupuntura en el dolor crònic

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Situació a Catalunya. Antecedents (1/2)

El procés de regulació de les teràpies naturals s'inicià fa temps, tot recolzant-se en:

1. La sol·licitud del Parlament de Catalunya aprovada per unanimitat (Resolució 870/1999 del Parlament de Catalunya).
2. Resolucions del conseller de Sanitat de creació del Grup de Treball en matèria de teràpies naturals (16 de juliol de 1999 i de 26 d'abril de 2000).
3. El document elaborat pel Departament de Sanitat i Seguretat Social de Medicines no convencionals de Catalunya (abril de 2002), en el qual es va fer un èmfasi especial en la necessitat de regular la formació de les TN, com a pas previ per a regular la seva pràctica.
4. El Departament de Sanitat i Seguretat Social va elaborar (18 de febrer de 2002) el document "Posicionament del Comitè de Bioètica sobre teràpies no convencionals".

1.

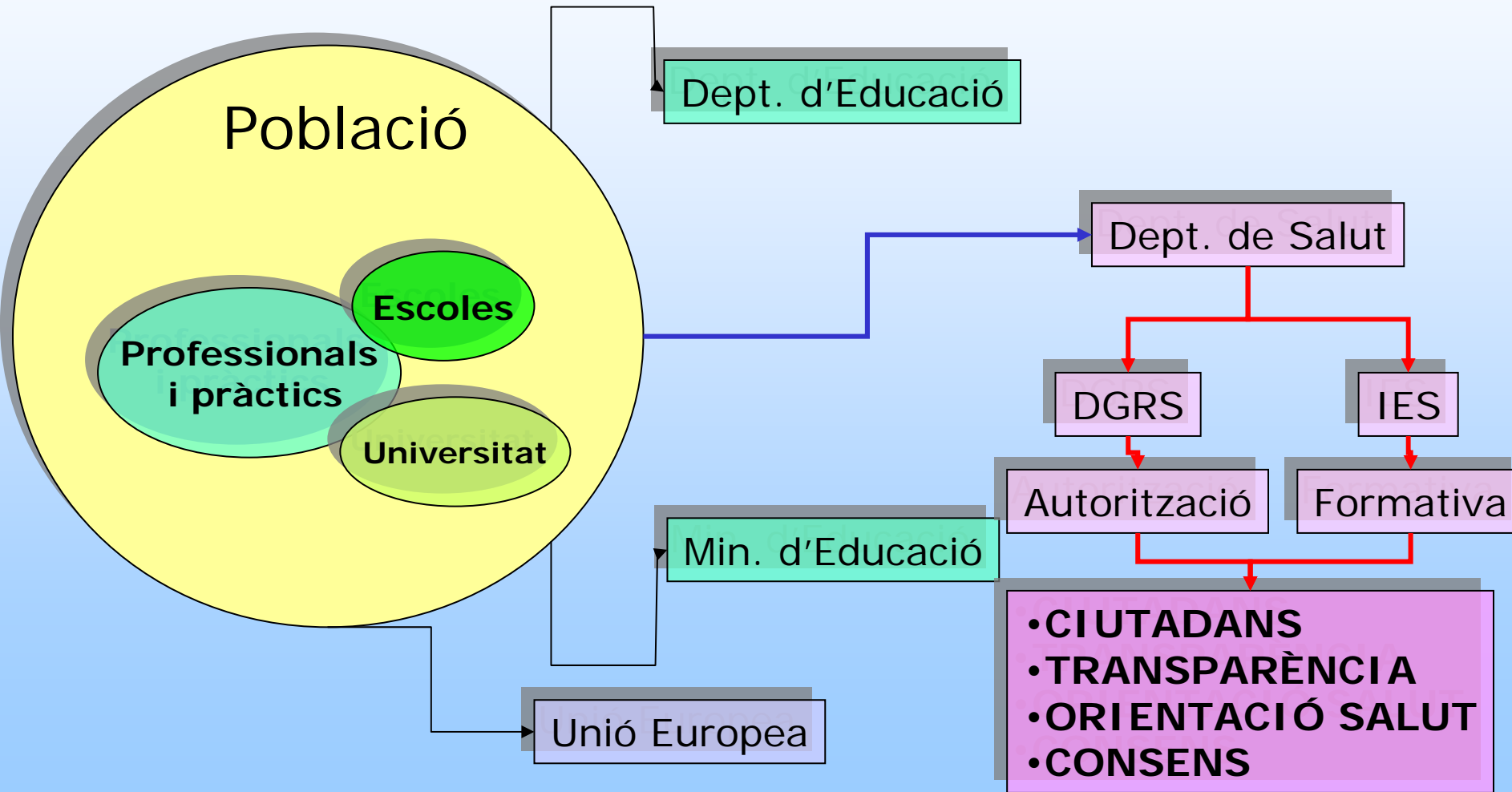

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Situació a Catalunya. Antecedents (2/2)

- **Col·legis professionals** preocupats per la milloria de la salut i del seu rol en un context d'increment continu en la quantitat i la diversitat de la demanda.
- **Acords polítics** amplis per a una estratègia reguladora.
- **Pràctics** que, a més de la seva motivació de servei als altres, volen millorar la seves competències en benefici social.
- **Pacients** que, en el cas de ser crònics, complementen - en un percentatge alt i variable - els tractaments tradicionals amb teràpies naturals.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Esquema d'estratègia

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Objecte

El Decret té per objecte establir les condicions d'exercici, a Catalunya, de les teràpies naturals següents:

- Acupuntura i teràpies orientals afins
- Criteri naturista
- Teràpies i tècniques manuals
- Criteri homeopàtic.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Objecte

Acupuntura i teràpies orientals afins (metges, fisioterapeutes, infermers i pràctics)

L'aplicació d'un mètode terapèutic a partir d'un diagnòstic diferencial, segons els paràmetres de la medicina oriental, oferint solucions als problemes de salut tenint en compte els aspectes físics, psíquics, energètics, espirituals i socials de la persona com un tot unitari que ha d'estar en harmonia segons unes lleis naturals.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Objecte

Criteri naturista

(metge o infermer naturista i naturòpata)

L'atenció a les persones de manera integral, amb l'objectiu d'ajudar a equilibrar, restaurar i harmonitzar la seva salut, tant en la vessant preventiva, conservadora com terapèutica, utilitzant criteris que apliquen estímuls o agents naturals que actuen en el mateix sentit que ho faria la naturalesa de l'individu, per a potenciar la seva capacitat regeneradora i curativa.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Objecte

Teràpies i tècniques manuals

(fisioterapeuta, metges, infermers, pràctics avançats i pràctics de base)

- * Teràpies manuals són totes aquelles modalitats que fan servir les mans per ajudar a restaurar la salut de les persones de manera preventiva o terapèutica. S'entén per tècniques manuals aquelles que fan servir les mans per ajudar a mantenir i conservar la salut i no per al tractament de processos patològics.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Objecte

Criteri homeopàtic

(metge homeòpata, sanitari o pràctic amb criteri homeopàtic)

El mètode terapèutic consistent en tractar les malalties mitjançant l'administració de preparats homeopàtics, d'acord amb el principi de la similitud.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Àmbits regulats

- Amb aquesta finalitat, es regulen els aspectes següents:
 1. Els requisits estructurals, d'equipament i d'activitat que han de complir els centres de teràpies naturals per a la seva autorització i registre
 2. Els requisits d'acreditació del personal per a l'aplicació de les teràpies naturals
 3. La formació i l'avaluació de les competències d'aquest personal
 4. Els requisits d'autorització dels centres de formació en teràpies naturals i d'acreditació del personal formador d'aquests centres
 5. El règim de control i sancionador en l'àmbit de les teràpies naturals.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Centres sanitaris i de pràctica

- **Els centres sanitaris de teràpies naturals** estan subjectes al tràmit d'autorització prèvia a l'inici de l'activitat i segons el Decret vigent d'autorització i registre de centres, serveis i establiments sanitaris.
- **Els centres de pràctica de teràpies naturals** estan subjectes al tràmit d'autorització prèvia per part del Departament de Salut.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Centre de pràctica de teràpies naturals (1/2)

- S'entén per centre de pràctica de teràpies naturals al conjunt organitzat de mitjans tècnics i instal·lacions, en el qual una o diverses persones, que no ostenten una llicenciatura o una diplomatura sanitària, exerceix una o més d'una de les teràpies naturals definides en aquest Decret.
- La inscripció en el registre és obligatòria i prèvia a l'inici de l'activitat assistencial.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Condicions per a la pràctica (1/3)

1. L'Institut d'Estudis de la Salut, amb la col·laboració d'experts, ha definit les guies de formació de les competències (coneixements i actituds) necessàries per a l'exercici de cadascuna de les teràpies naturals.
2. Serà un requisit indispensable la demostració, mitjançant avaluació, d'estar en possessió d'un llistat de competències mínimes per tal de disposar de l'acreditació necessària per exercir.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Condicions per a la pràctica (2/3)

3. Superar les proves d'avaluació de les seves competències (coneixements i habilitats) en cadascuna de les teràpies que es vulgui exercir, prèviament a l'inici de la seva activitat.
4. Els pràctics que apliquen teràpies naturals estan obligats a complir les directrius que s'estableixen en la **Declaració col·lectiva de principis de la pràctica de teràpies naturals** aprovada pel Departament de Salut.

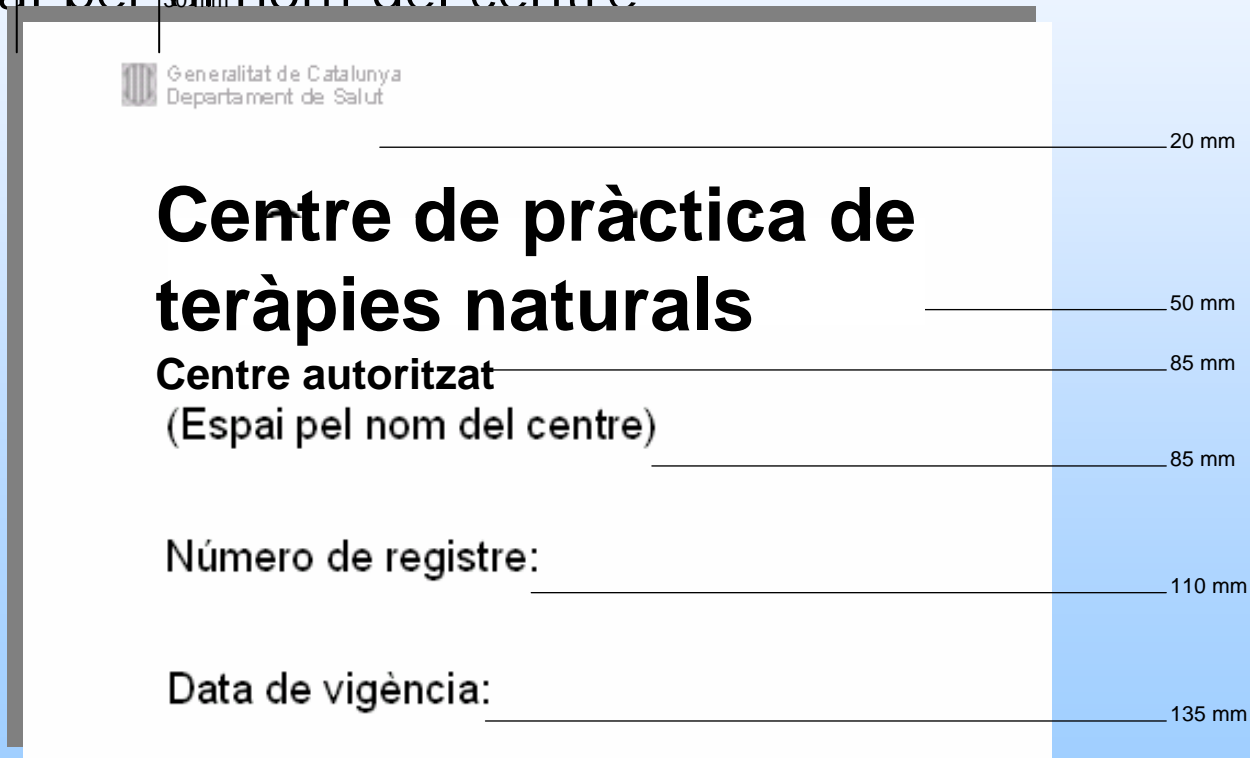
Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Condicions per a la pràctica (3/3)

5. Disposar de l'autorització d'obertura de centre de pràctica de teràpies naturals.
6. Pòlissa de responsabilitat civil.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Distintiu dels centres de pràctica de teràpies naturals

*** Espai per al nom del centre

The diagram shows a white rectangular sign with a grey border. At the top left is the logo of the Generalitat de Catalunya and the text 'Generalitat de Catalunya' and 'Departament de Salut'. Below this is a horizontal line with a dimension of 20 mm. The main text on the sign is 'Centre de pràctica de teràpies naturals' in a large, bold font, with a dimension of 50 mm. Below this is 'Centre autoritzat' in a smaller font, with a dimension of 85 mm, followed by '(Espai pel nom del centre)' in a smaller font, with a dimension of 85 mm. At the bottom, there are two lines of text: 'Número de registre:' with a dimension of 110 mm, and 'Data de vigència:' with a dimension of 135 mm.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

20 mm

**Centre de pràctica de
teràpies naturals** 50 mm

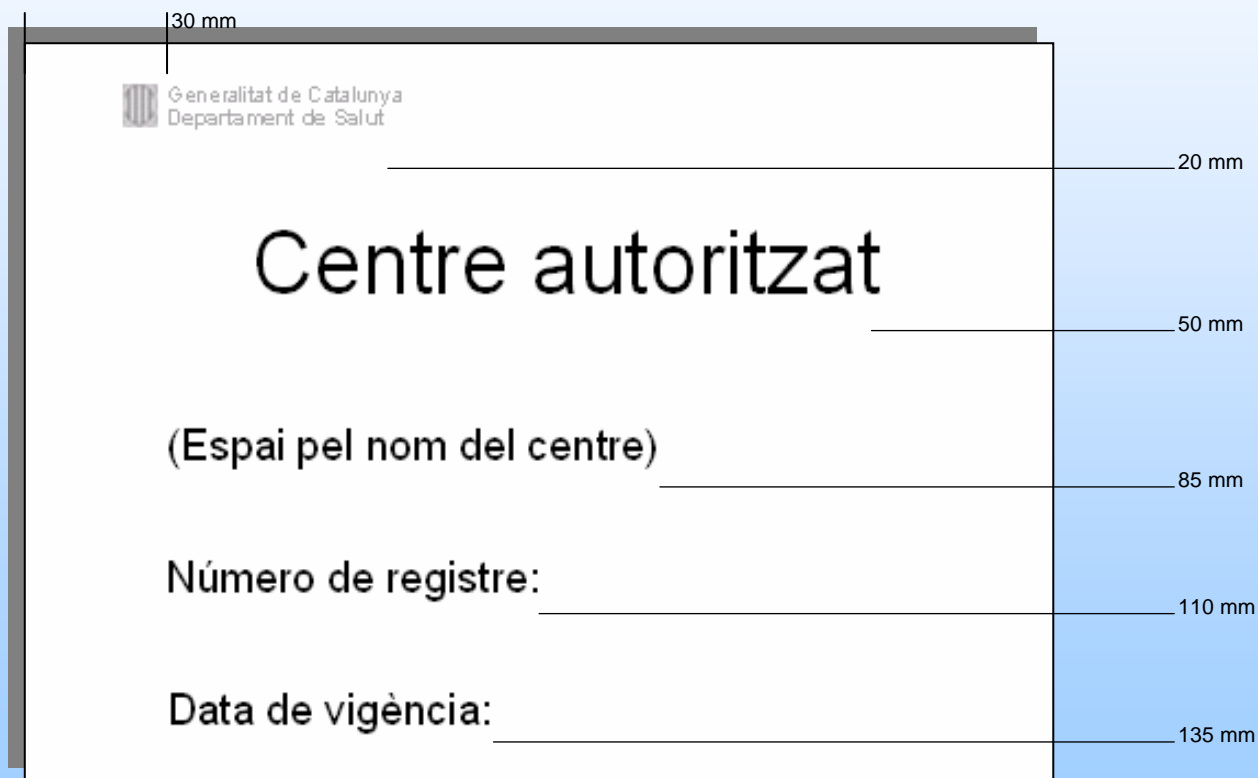
Centre autoritzat 85 mm
(Espai pel nom del centre) 85 mm

Número de registre: 110 mm

Data de vigència: 135 mm

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Distintiu dels centres sanitaris i socio-sanitaris

30 mm

 Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

20 mm

Centre autoritzat

50 mm

(Espai pel nom del centre)

85 mm

Número de registre: _____

110 mm

Data de vigència: _____

135 mm

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Vigència de les autoritzacions

- L'autorització dels centres sanitaris i de pràctica de teràpies naturals té una vigència de 5 anys, renovable per períodes de temps iguals.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Les guies de formació

- El Departament de Salut, a través de l'IES, farà públiques les guies de formació de la competència corresponent a cadascuna de les teràpies naturals.
- Aquestes guies constitueixen l'únic programa formatiu reconegut pel Departament de Salut als efectes de formació i exercici de les teràpies naturals.
 - Bloc comú. Continguts de matèries de salut imprescindibles per conèixer els límits d'actuació i comuns a totes les teràpies.
 - Bloc específic amb els continguts específics que s'han decidit entre tots els experts.
- <http://www.iesalut.es>

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Sistema d'avaluació de les competències. Estudiants

- L'IES farà públic el sistema d'avaluació que determini la superació del programa de formació especificat a les guies. Aquest sistema estarà basat en l'avaluació de la competència i la seva superació acreditarà el titular per a l'exercici com a pràctic.
 - Les proves d'avaluació es realitzaran en els centres de formació acreditats, d'acord amb els criteris que determini l'IES.

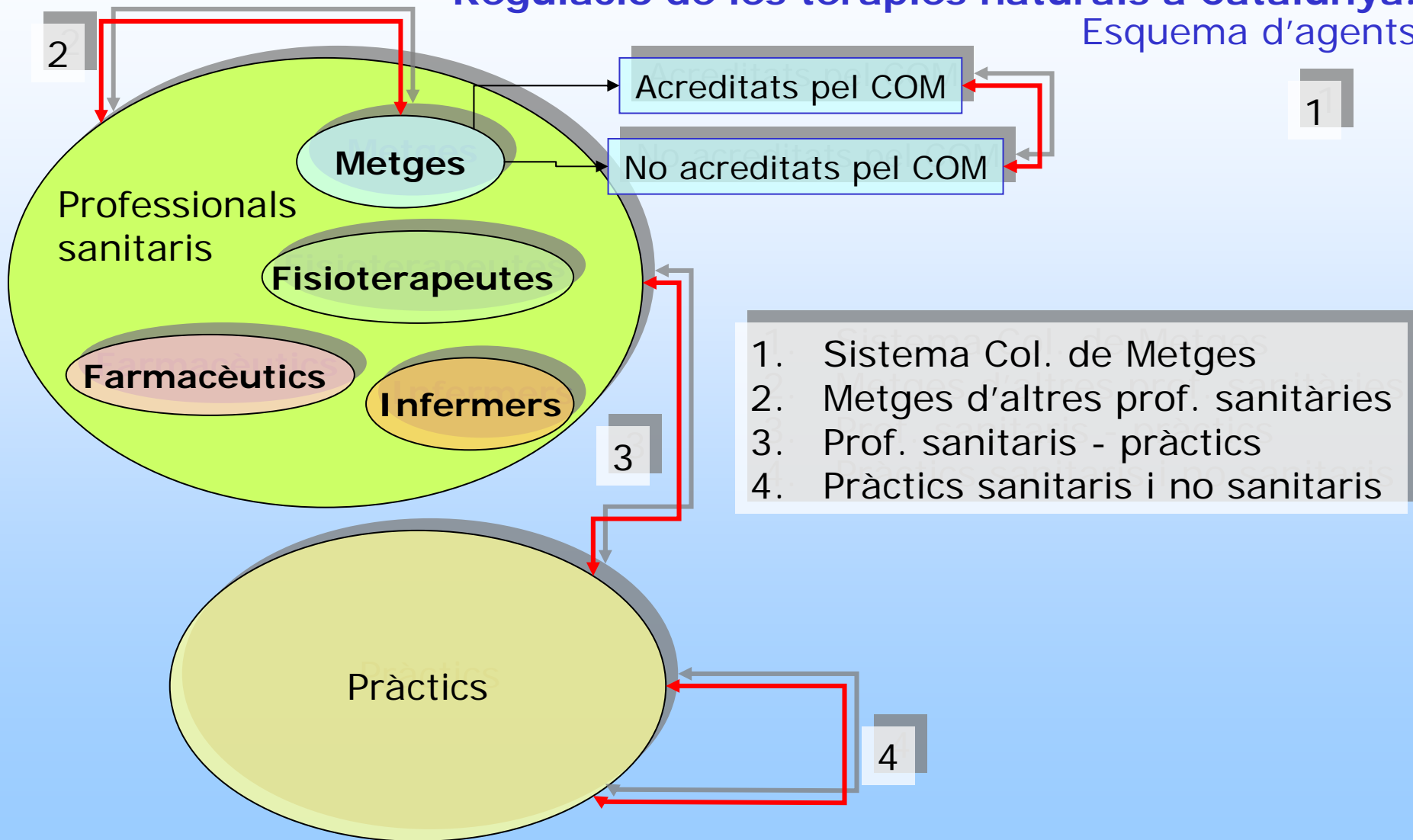
Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Sistema d'acreditació dels professionals en actiu

- Les persones que, en el moment de l'entrada en vigor d'aquest Decret, estiguin exercint professionalment una o més d'una de les teràpies naturals a què fa referència, disposaran **d'un termini de dos anys** -a partir de l'entrada en vigor- per sol·licitar a l'IES l'acreditació que les habiliti per a l'aplicació de la teràpia o teràpies corresponents.
- Per obtenir-ne l'acreditació, serà necessari superar una prova d'avaluació específica que determinarà l'IES i per accedir-hi caldrà acreditar:
 - l'experiència professional
 - una formació específica
 - la seva competència, superant una avaluació teòrica i pràctica.

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya.

Esquema d'agents

Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró (CSM). Característiques essencials

Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró:

- Tres projectes (oncologia, mal d'esquena i salut laboral)
- Criteri de complementarietat
- Recerca d'evidències
- Estratègia d'eficiència i efectivitat:
Com funcionen aquestes teràpies sobre determinats problemes de salut finançats públicament i integrats en els serveis sanitaris.

Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró (CSM). Tipus de teràpies i professionals

- Tres tipus de teràpies:
Homeopatia – osteopatia – acupuntura
- Tres tipus de professionals: tots amb la corresponent acreditació de **formació en teràpies naturals**
 - *Metges*
 - *Altres professionals sanitaris (infermers, rehabilitadors...)*
 - *Pràctics*
- Fàrmacs homeopàtics: dispensació des de la farmàcia hospitalària. *Vademecum* intern consensuat per una comissió entre els serveis de farmàcia hospitalària i les unitats de teràpies naturals.
 - *Inclosos en el pla pilot.*

Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró (CSM).
Assaig clínic

Assaig clínic sobre l'eficàcia de l'homeopatia, en el tractament de la fatiga associada a quimioteràpia, en pacients amb càncer de mama

Núm. EudraCT: 2005-004902-94

18 de març de 2006

Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró (CSM). Assaig clínic

Hipòtesi de treball

- Els remeis homeopàtics, administrats de forma complementària al tractament convencional, permeten reduir la intensitat i la duració de la fatiga postquimioteràpia i millorar el benestar psicològic en les dones amb càncer de mama no metastàtic.

Disseny

- Assaig clínic controlat amb placebo, aleatoritzat, doble cec, amb dos grups d'intervenció paral·lels:
 - Intervenció homeopàtica completa (n=60)
 - Intervenció homeopàtica amb remeis homeopàtics placebo (n=60).

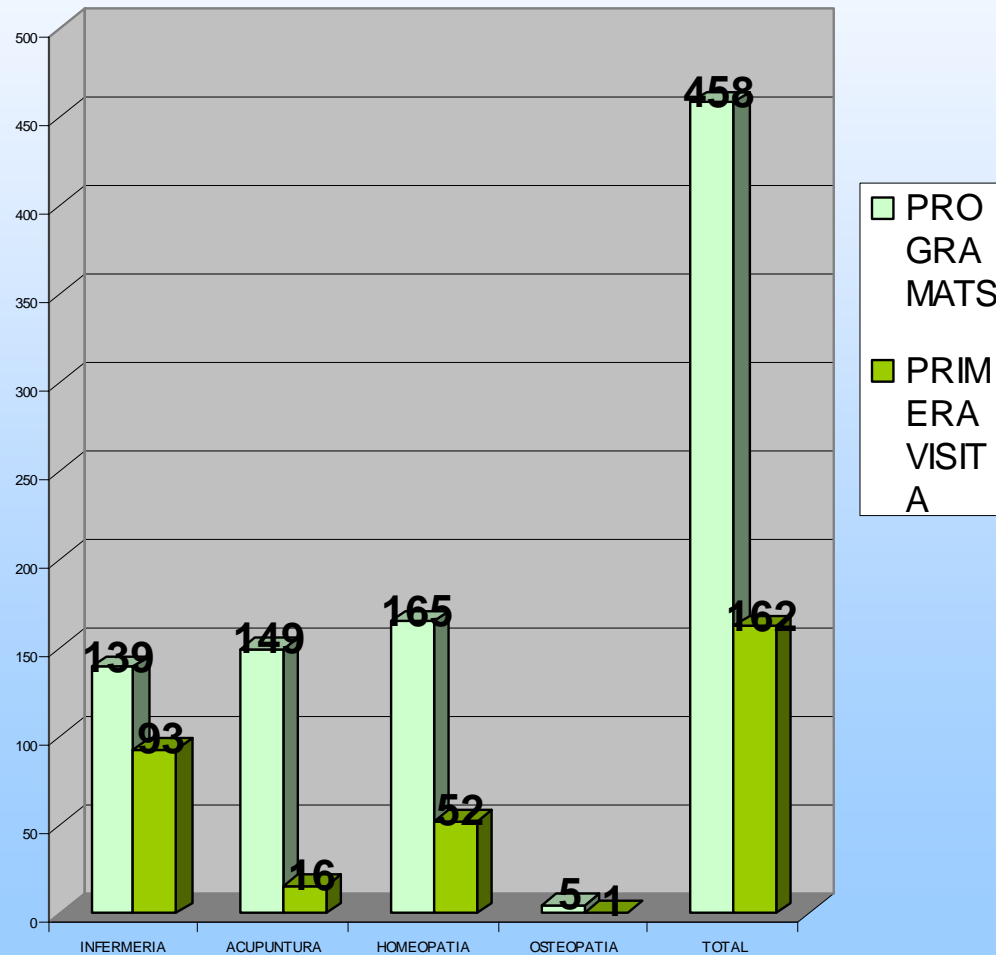

**Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró (CSM).
Assaig clínic**

- Mesures del resultat
 - Fatiga: segons criteris ICD-10 i escales visuals analògiques.
 - Benestar psicològic: segons l'índex de benestar psicològic (IBP).
 - Qualitat de vida: segons qüestionaris FACT-G i EuroQol 5D.
 - Capacitat funcional: segons MSHAQ i Karnofsky.

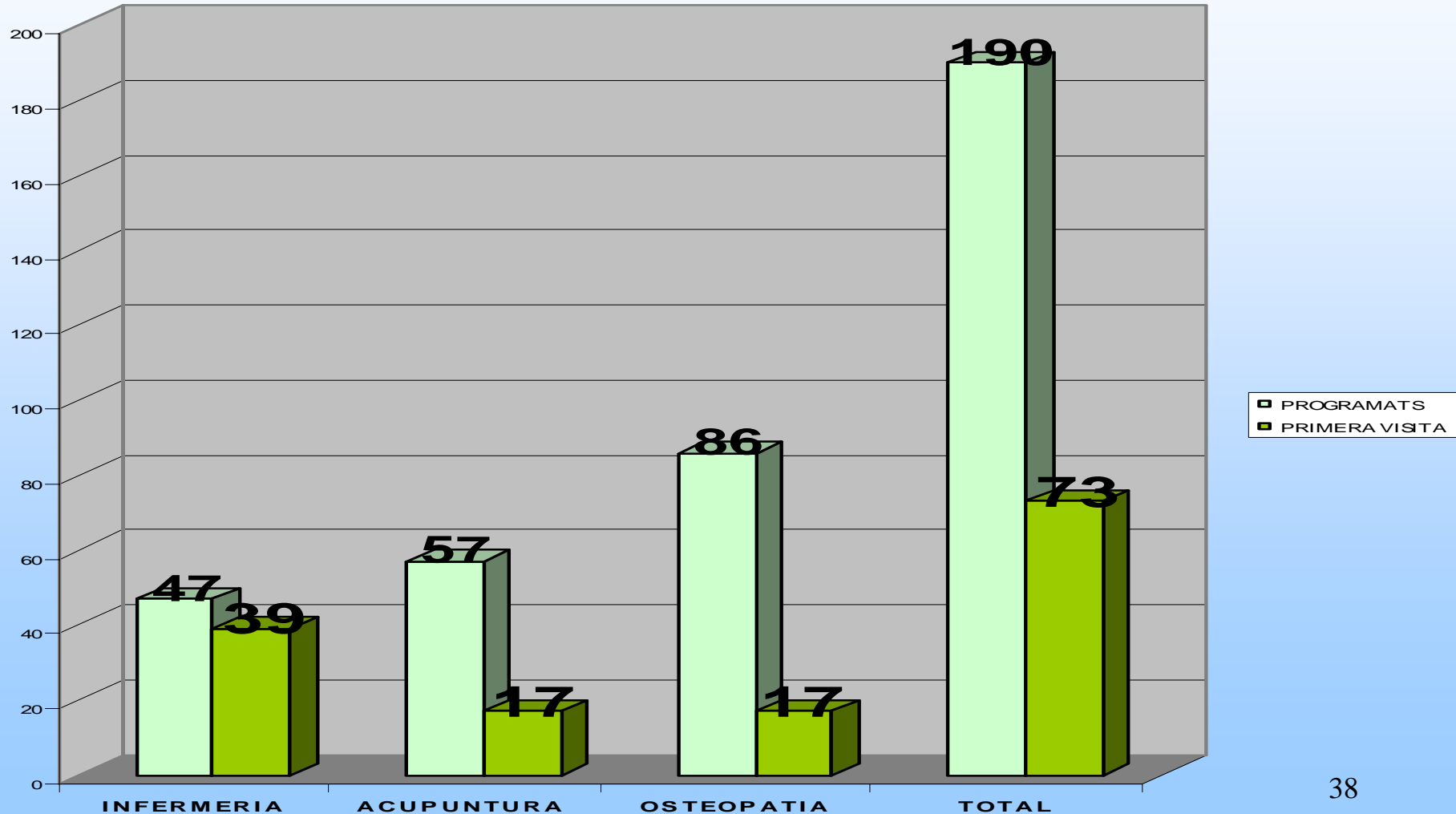

Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró (CSM). Assaig clínic. Activitat de tres mesos

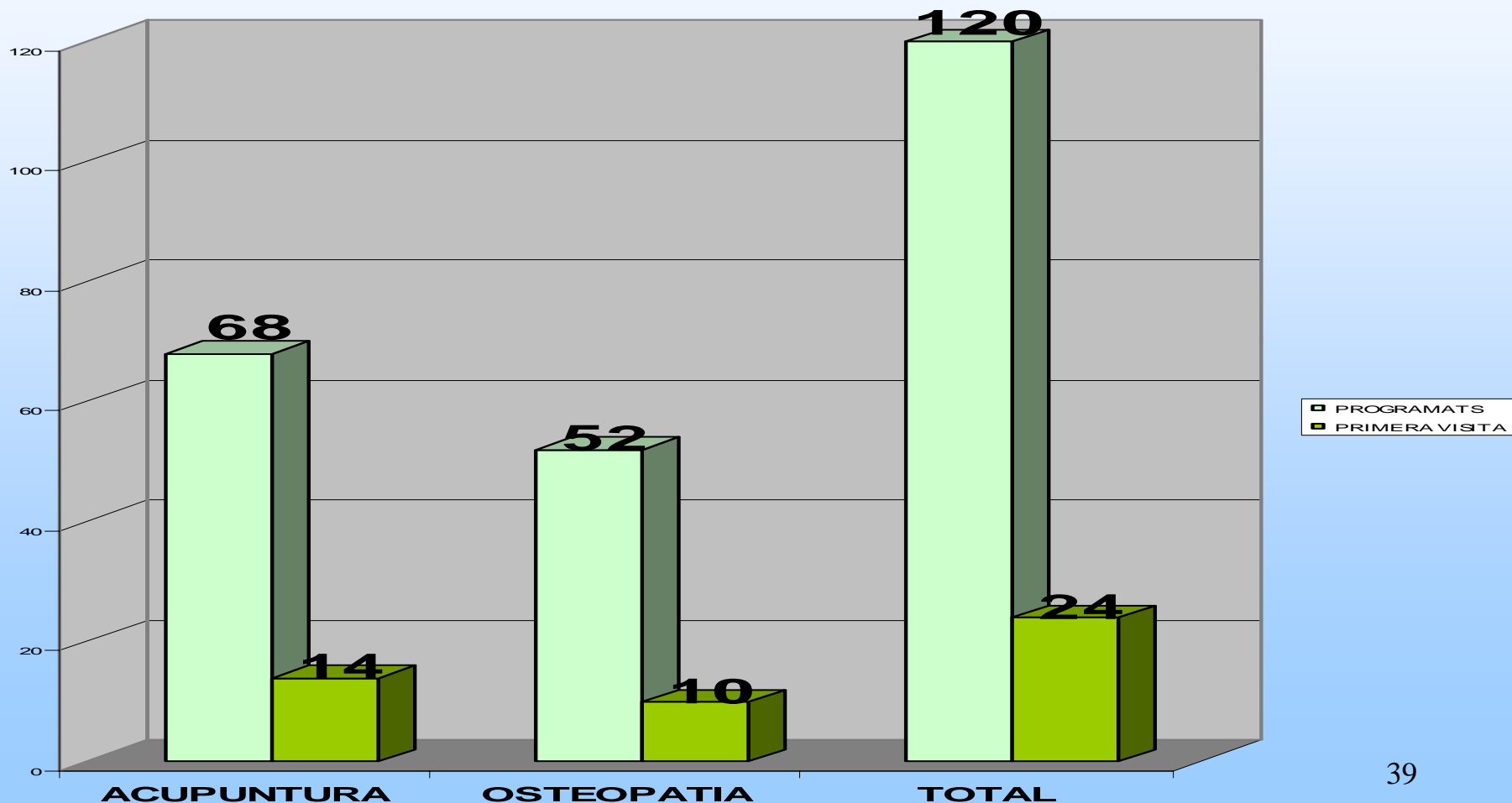

Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró (CSM). Assaig clínic. Activitat mal d'esquena en tres mesos

Unitat de Teràpies Naturals de l'Hospital de Mataró (CSM). Assaig clínic. Salut laboral en tres mesos

Regulació de les teràpies naturals a Catalunya. Cronograma

A partir del primer trimestre del 2006:

- ❖ Desplegament dels decrets d'autoritzacions de centres i serveis sanitaris i sociosanitaris, així com el registre dels centres de teràpies naturals en què treballin pràctics en TN.

Regulación de las terapias naturales en Catalunya. Cronograma

A partir del segundo semestre de 2006:

- ❖ Primera convocatoria de evaluación de competencias de los prácticos en activo y autorización de centros de formación en TN por el Instituto de Estudios de la Salud.
- ❖ Registro y autorización de centros y profesionales sanitarios, y de prácticos en TN por la Dirección General de Recursos Sanitarios.

Regulación de las terapias naturales en Catalunya. Conclusiones

1. Respeto a los ciudadanos, como eje del sistema
2. Adaptación a la realidad
3. Definición de los contenidos y transparencia
4. Consenso y sinergias
5. Mejora de la orientación sanitaria y social de estas prácticas
6. Garantía de salud pública
7. Inicio de un desarrollo.